

Załącznik
do Uchwały Nr XXXVI/324/2022
Rady Gminy Gołuchów
z dnia 31.03.2022 r.

**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA
TERENIE GMINY GOŁUCHÓW
NA LATA 2022 - 2025**

Opracowanie:

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołuchowie

Gołuchów 2022

SPIS TREŚCI

I. Podstawy prawne.....	2
II. Wykaz skrótów.....	2
III. Wstęp.....	3
IV. Diagnoza problematyki uzależnień	5
1. Alkoholizm.....	5
2. Środki psychoaktywne.....	8
3. Przemoc.....	9
4. Uzależnienia behawioralne.....	11
V. Odbiorcy programu.....	13
VI. Cele programu	13
1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.....	13
2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.....	14
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.....	15
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.....	17
VII. Realizatorzy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Gołuchów.....	17
VIII. Źródła finansowania i zasady wynagradzania członków GKRPA.....	18
IX. Monitoring i ewaluacja.....	19
X. Podsumowanie.....	19
XI. Spis wykresów.....	20

I. PODSTAWY PRAWNE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Gołuchów na lata 2022 – 2025 został stworzony w oparciu o następujące przepisy prawne:

1. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t. j. Dz. U. z 2021r. poz. 1119, ze zm.),
2. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (t. j. Dz. U. z 2020r., poz. 2050, ze zm.),
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t. j. Dz. U. z 2021r., poz. 1249),
4. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. 2021r., poz. 2268, ze zm.),
5. Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 roku o działalności leczniczej (t. j. Dz. U. 2022r., poz. 633),
6. Ustawa z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie ustawy o zdrowiu publicznym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2021r., poz. 2469),
7. Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 roku w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025 (Dz. U. z 2021r., poz. 642).

II. WYKAZ SKRÓTÓW UŻYTYCH W DOKUMENCIE

Program – Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Gołuchów na lata 2022 - 2025

GKRPA lub Komisja – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie

ZI –Zespół Interdyscyplinarny w Gołuchowie

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

NK – Niebieska Karta

KBPN - Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii

PARPA - Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

III. WSTĘP

Z dniem 1 stycznia 2022 roku na mocy ustawy z dnia 17 grudnia 2021 roku o zmianie Ustawy o Zdrowiu Publicznym oraz niektórych innych ustaw Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii i Państwowa Agencja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych zostały przekształcone w Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, którego głównym zadaniem jest prowadzenie działalności w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów związanych z używaniem alkoholu i innych substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych realizowanych dotychczas przez PARPA i KBPN. Zmiany w Ustawie wskazują także, iż realizacja zadań określonych w obowiązujących aktach prawnych prowadzona jest w postaci gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, który sporządza się na okres nie dłuższy niż 4 lata.

Realizacja zadań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu i przeciwdziałaniem narkomanii należy do ustawowych zadań gminy. Zadania te określa ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii.

Do ustawowych zadań w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi należy:

1. zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu,
2. udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie,
3. prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
4. wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych,
5. podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 131 i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego,

6. wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Do ustawowych zadań w zakresie przeciwdziałania narkomanii należy:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem,
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej,
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo – wychowawczych i socjoterapeutycznych,
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych służących rozwiązywaniu problemów narkomanii,
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Opracowanie jednego dokumentu stanowi lokalną strategię rozwiązywania problemów w oparciu o posiadane zasoby instytucjonalne, kadrowe, doświadczenie i wiedzę osób działających w obszarze profilaktyki uzależnień. Założeniem niniejszego Programu jest kontynuacja zadań realizowanych w latach poprzednich oraz inicjowanie i podejmowanie nowych, ukierunkowanych na profilaktykę uniwersalną, selektywną i wskazującą.

IV. DIAGNOZA PROBLEMATYKI UZALEŻNIEŃ

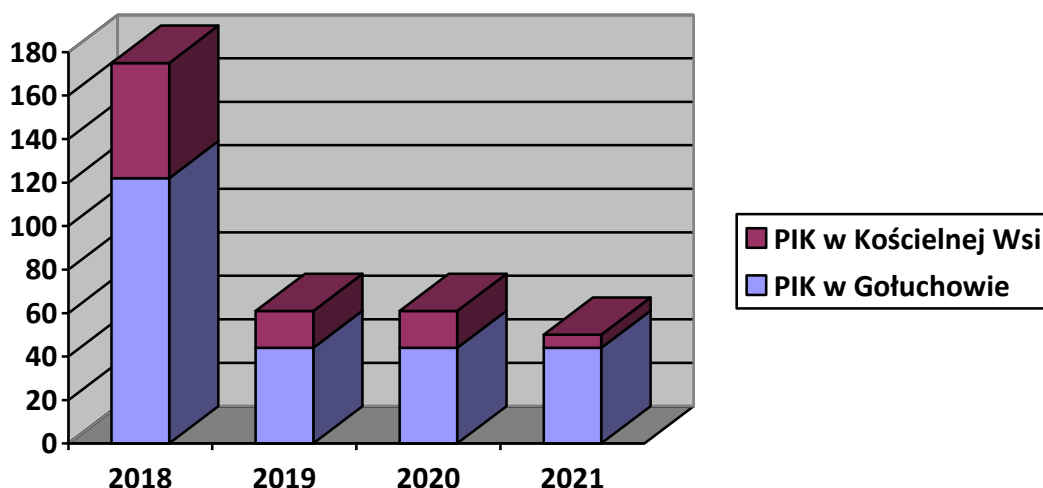
1) Alkohol

Alkoholizm jest problemem społecznym, który powoduje szkody we wszystkich sferach życia człowieka. Wpływa negatywnie na poczucie bezpieczeństwa społecznego, ogólny stan zdrowia osób uzależnionych i ich rodzin, relacje rodzinne i międzyludzkie. Uzależnienia pojawiają się w życiu jako reakcja na określone emocje, zazwyczaj zbyt trudne do swobodnego przeżywania i wyrażania. Wśród przyczyn popadania w alkoholizm zasadniczą rolę odgrywają

uwarunkowania społeczne, nieprawidłowe wzorce rodzinne, brak celów życiowych, utrata zatrudnienia. Osoba uzależniona zwykle zaprzecza problemowi, a przyczyn cierpienia poszukuje w świecie zewnętrznym. Nie sposób mówić prawdę innym, gdy nie mówi się jej samemu sobie. Nałóg dla wielu jest pociągający dlatego, że przykrywa bolesne emocje i wewnętrzną pustkę, zwalnia od konfrontacji z życiem. Zrozumienie tego jest podstawą skutecznej terapii.

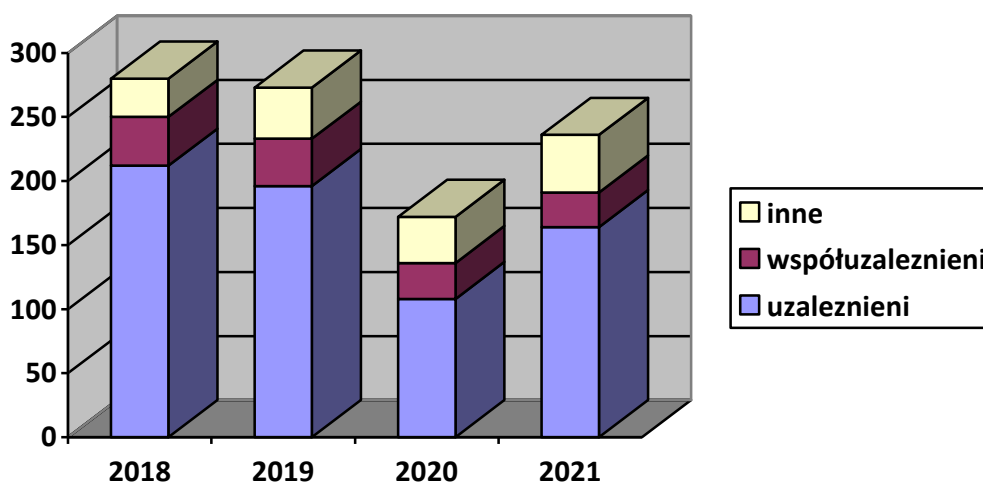
Alkoholizm jest zjawiskiem, które dotyka wielu mieszkańców gminy w różnym wieku, niezależnie od miejsca zamieszkania, płci, wykształcenia. Uzależnienie jest chorobą, którą można zatrzymać, ale nie wyleczyć. Dlatego w terminologii psychologicznej znajdujemy określenie „trzeźwy alkoholik”, a nie „były alkoholik”. Proces uzależnienia jest nieodwracalny, co nie oznacza braku możliwości powrotu do trzeźwego życia. Nie wystarczy jednak w tym celu przestać pić. Leczenie polegające głównie na terapii, w warunkach ambulatoryjnych i stacjonarnych, jest procesem długotrwałym, tak jak długotrwałym procesem jest rozwój uzależnienia.

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Gołuchów, którzy skorzystali z pomocy psychologicznej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w latach 2018 – 2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Gołuchowie

Wykres 2. Liczba konsultacji psychologicznych w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym z podziałem na przyczynę w latach 2018 – 2021.

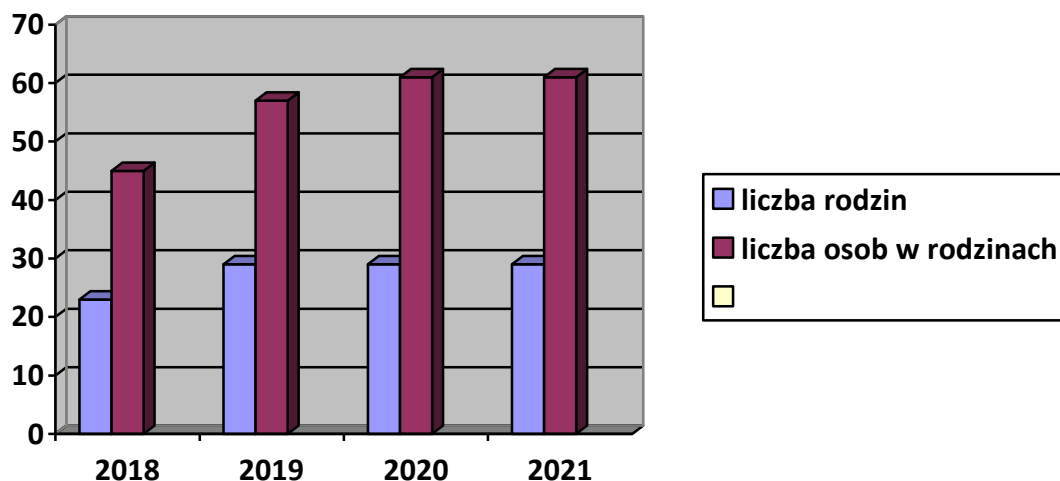

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GKRPA w Gołuchowie

Nadużywanie alkoholu jest dla osób uzależnionych i ich rodzin przyczyną wielu problemów, wśród których na szczególną uwagę zasługują: problemy zdrowotne, materialne, zawodowe i wychowawcze. Uzależnienie jest przyczyną zaburzenia relacji między członkami rodziny, często bywa przyczyną agresji i stosowania przemocy wobec najbliższych członków rodziny, stosowania niewłaściwych metod wychowawczych wobec dzieci, kryzysu w rodzinie, w konsekwencji może doprowadzić do rozpadu rodziny.

Nadużywanie napojów alkoholowych stanowi jeden z poważniejszych problemów w naszym społeczeństwie. Szerzące się zjawisko alkoholizmu dotyka wielu mieszkańców kraju i nie respektuje płci, wieku ani statusu intelektualnego. Jego rozmiary i niszczycielskie działanie dają się obserwować wśród klientów pomocy społecznej.

Wykres 3. Liczba mieszkańców gminy Gołuchów, którym udzielono pomocy finansowej i w naturze z powodu alkoholizmu w latach 2017 – 2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych zawartych w sprawozdaniu MRPiPS -03 z GOPS w Gołuchowie

Zgodnie z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi – udzielanie pomocy rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, w 15 szczególności ochrona przed przemocą w rodzinie należy do zadań własnych gminy.

2) Środki psychoaktywne

Narkomania jest terminem odnoszącym się do określenia uzależnienia od substancji psychoaktywnych, które wykazują bezpośredni i wyraźny wpływ na układ nerwowy, prowadząc do silnych zmian w sferze emocjonalnej, poznawczej i w zachowaniu (wg Międzynarodowej Klasyfikacji Chorób (ICD)). Szczególnie niebezpieczny czas, w którym człowiek jest podatny na różnego rodzaju uzależnienia to adolescencja. Okres dojrzewania wiąże się z eksperymentowaniem w zakresie rzeczywistości i własnego ciała, co czasem prowadzi do destrukcji własnej osoby. Do najczęściej wymienianych przyczyn narkomanii zalicza się:

- ciekawość poznawczą, chęć spróbowania czegoś, co jest nielegalne i zakazane,
- chęć odurzenia się dla chwilowej przyjemności,
- nudę, brak pomysłów na ciekawe spędzenie wolnego czasu,
- presję środowiska rówieśniczego, potrzebę akceptacji i zaimponowania innym,
- pragnienie ucieczki od problemów zewnętrznych (np. rodzinnych) i wewnętrznych

(emocjonalnych, np. nieśmiałości, niskiej samooceny),

- modelowanie zachowań osób starszych (naśladowanie kolegów, rodziców-narkomanów itp.).

Nastolatki zwykle nie zdają sobie sprawy z konsekwencji zażywania narkotyków, ulegając namowom dealerów, którzy liczą jedynie na korzyści finansowe. Często narkotyki traktuje się jako sposób na trudności życiowe, tymczasem środki odurzające nie rozwiązują żadnych problemów, dając jedynie wrażenie błahości i nieistotności spraw. Prowadzi to do schematu błędnego koła – narkotyki zaczynają pogłębiać już istniejące problemy i generować zupełnie nowe trudności.

Najczęściej stosowanym działaniem mającym na celu przeciwdziałanie alkoholizmowi i narkomanii, i ich ograniczeniu jest profilaktyka, która ma na celu m.in. informowanie o szkodliwych następstwach uzależnień. Tylko właściwie dobrane programy profilaktyczne mogą się przyczynić do odrzucenia niewłaściwych zachowań. Powinny one ukazywać postawy społecznie akceptowane, wzorce alternatywne wobec subkultury alkoholowej i narkomańskiej. Wobec tego programy profilaktyczne nie powinny się koncentrować na straszeniu i proponowaniu abstynencji, ale na informowaniu o mechanizmach uzależnienia, na rozwijaniu umiejętności odpowiedzialnego podejmowania decyzji, a także umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach życiowych oraz na sprzyjaniu rozwojowi osobowości.

3) Przemoc

Zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie przemoc w rodzinie to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób najbliższych (w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu Karnego), a także innych osób wspólnie zamieszkujących lub gospodarujących, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Do form przemocy zaliczamy:

- **przemoc fizyczna** – polega na różnej gamie form zachowania o różnym stopniu nasilenia np. wymierzaniu policzków, biciu, kopaniu itp.,
- **przemoc seksualna**- zmuszanie do określonych zachowań i kontaktów seksualnych (gwałt, zmuszanie do oglądania filmów, zdjęć pornograficznych itd.),

- przemoc psychiczna – słowne lub niewerbalne groźby użycia przemocy wobec osoby lub tego, co do niej należy, ten rodzaj przemocy przejawia się m.in. w zastraszaniu, poniżaniu, ubliżaniu, szantażowaniu itp.,
- przemoc ekonomiczna/materialna – odmawianie lub ograniczanie dostępu do wspólnych środków finansowych lub odbieranie zarobionych pieniędzy, uniemożliwiania bądź ograniczanie podjęcia pracy zarobkowej ale również niszczenie przedmiotów itp.

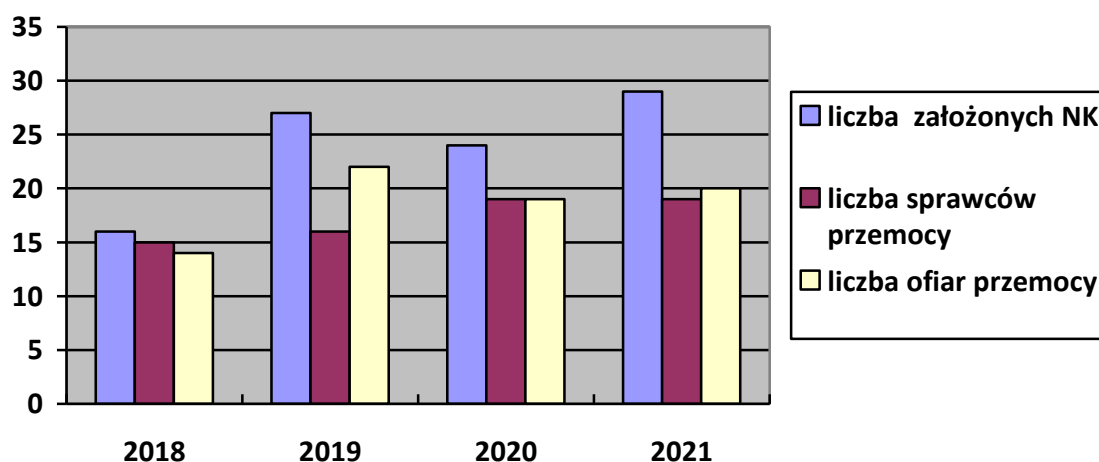
Zespół Interdyscyplinarny

Celem działania Zespołu jest koordynowanie systemu przeciwdziałania przemocy domowej na najniższym szczeblu samorządu terytorialnego – w obszarze gminy. Zespół Interdyscyplinarny jest to grupa ludzi, specjalistów z różnych dziedzin, zajmująca się rozwiązaniem konkretnego problemu przy wykorzystaniu zasobów będących w dyspozycji każdego z członków takiego Zespołu. Funkcjonowanie Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie opiera się właśnie na takich zasadach. Wyznaczone w drodze porozumień zawartych między gminą, a podmiotami niosącymi pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie osoby spotykają się w celu nakreślenia sposobu, w jaki chcą działać i wykorzystywać swoje kompetencje, możliwości i zasoby w przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

ZI integruje i koordynuje działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Do zadań Zespołu należy:

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie,
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą,
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Wykres 4. Struktura liczbowa mieszkańców Gminy Gołuchów w doświadczająca i stosująca przemoc domową w latach 2018 – 2021.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Zespołu Interdyscyplinarnego w Gołuchowie w latach 2018 – 2021.

W 2021 roku przemoc w rodzinie w związku z nadużywaniem alkoholu pojawiła się w 14 rodzinach. W latach 2018 – 2021 ok. 80% wniosków o podjęcie działań interwencyjno – terapeutycznych, napływających do GKRPA, to wnioski sporządzone przez policję po interwencjach gdzie przyczyna przemocy domowej było nadużywanie alkoholu przez sprawcę.

Uzależnienia behawioralne

Uzależnieniem behawioralnym, inaczej czynnościowym, nazywamy grupę objawów związanych z wielokrotnym, długotrwałym i utrwalonym powtarzaniem konkretnej czynności. Działanie takie ma na celu zredukowanie złego samopoczucia i wewnętrznego napięcia poprzez osiągnięcie uczucia przyjemności, zaspokojenia, radości czy nawet euforii przez osobę wykonującą daną czynność. Zazwyczaj są to zachowania akceptowane społecznie. Wspólną cechą wszystkich uzależnień jest zaburzona kontrola impulsów, którym osoba z takimi problemami nie jest w stanie się oprzeć, a poddanie się im przynosi poczucie ulgi.

Uzależnienie od wykonywania danej czynności pojawia się w momencie, gdy towarzyszy jej wewnętrzny przymus lub silne pragnienie jej rozpoczęcia i jak najdłuższego kontynuowania. Cechą charakterystyczną uzależnienia jest narastanie trudności w kontrolowaniu zachowań z nim związanych oraz zwiększenie tolerancji. W momencie, gdy czynność zostanie przerwana lub możliwość jej wykonywania zostanie ograniczona, pojawiają się niepożądane objawy

abstynencyjne, inaczej odstawienie. Do takich objawów należą zaburzenia fizjologiczne ze strony organizmu, np. nadmierna potliwość, drżenie rąk, bóle głowy czy bezsenność. Dołączyć się mogą także problemy natury psychologicznej, takie jak zachowania agresywne, rozdrażnienie, nasilony lęk, wstyd czy poczucie winy. Osoba, której dotyczy uzależnienie, powtarza dane zachowanie pomimo świadomości, że jest ono niezdrowe, a nawet niebezpieczne dla jej funkcjonowania w sferze zawodowej, rodzinnej czy psychiczno-społecznej. Przez wiele lat trwania w uzależnieniu odrzuca negatywne opinie otoczenia na temat negatywnych konsekwencji nałogu. Osoby uzależnione często nieświadomie kreują wiele różnych złudzeń na temat swojego życia oraz zachowania, powoduje to niestety zmniejszenie chęci do zmiany swoich szkodliwych nawyków. Szczególnie często uzależnienia behawioralne dotyczą dzieci oraz młodzieży.

Przykładami najczęstszych uzależnień behawioralnych są:

- zakupoholizm,
- patologiczny hazard,
- kompulsywne objadanie się,
- ortoreksja – nadmierna koncentracja na zdrowym jedzeniu,
- uzależnienie od seksu lub pornografii,
- pracoholizm,
- uzależnienie od używania komputera i gier komputerowych,
- siecioholizm – uzależnienie od użytkowania sieci internetowej,
- fonoholizm – uzależnienie od telefonu komórkowego,
- uzależnienie od używania kart płatniczych,
- kleptoholizm – uzależnienie od okradania,
- uzależnienie od środków masowego przekazu,
- tanoreksja – uzależnienie od opalania się w solarium,
- przesadna dbałość o sylwetkę poprzez ćwiczenia fizyczne, restrykcyjną dietę, stosowanie sterydów anabolicznych,
- uzależnienie od zabiegów medycyny estetycznej i chirurgii plastycznej.

Walka z uzależnieniem behawioralnym zależy w głównej mierze od woli i motywacji osoby uzależnionej. Przede wszystkim stosowana jest terapia poznawczo-behawioralna oraz dialog motywujący. Celem psychoterapii jest analiza zachowań lub sytuacji, które sprzyjają podejmowaniu danego zachowania, następnie zmiana szkodliwych nawyków oraz nauka nowych, skutecznych metod radzenia sobie z problemami i emocjami. Często stosowaną metodą

jest także farmakoterapia – jej celem jest stabilizacja nastroju lub redukcja depresji, która może towarzyszyć uzależnieniom.

V. ODBIORCY PROGRAMU

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych swym zasięgiem obejmuje wiele grup docelowych.

Odbiorcami programu są:

- osoby uzależnione, współuzależnione, doznające przemocy,
- rodziny osób uzależnionych, współuzależnionych doświadczających przemocy i stosujących przemoc,
- osoby i rodziny ze środowisk zagrożonych uzależnieniem i przemocą,
- dzieci i młodzież,
- rodzice i opiekunowie,
- specjaliści pracujący z uzależnionymi, współuzależnionymi, doświadczającymi przemocy lub osobami z grup ryzyka,
- mieszkańcy Gminy Gołuchów.

VI. CELE PROGRAMU

Głównym celem niniejszego programu jest minimalizowanie negatywnych konsekwencji społecznych, które wynikają ze spożywania napojów alkoholowych i zażywania środków psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych.

Celem szczegółowym Programu jest podejmowanie działań edukacyjnych o tematyce uzależnień, promocji zdrowego trybu życia oraz zwiększanie dostępu do oferty pomocowej dla osób dotkniętych i zagrożonych problemem uzależnienia od napojów alkoholowych i substancji psychoaktywnych oraz uzależnień behawioralnych poprzez:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych.

- 1) Pomoc uzależnionym i ich rodzinom w skontaktowaniu się z ruchami samopomocowymi typu AA, Al-Anon, Al-Ateen, DDA, (Odp.: Psycholog, Gminna Komisja, Pełnomocnik).
- 2) Działalność Gminnych Punktów Informacyjno - Konsultacyjnych dla osób z problemem alkoholowym i ich rodzin oraz dla osób z problemem przemocy w rodzinie, w Gołuchowie i Kościelnej Wsi. Gminne punkty:

- a) uczestniczą w gminnym systemie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) udzielają pomocy psychospołecznej i prawnej osobom uzależnionym, ich rodzinom oraz ofiarom przemocy, informują o możliwości leczenia osób uzależnionych i sprawców przemocy, motywują ich do terapii, kierują na terapię ambulatoryjną lub stacjonarną,
 - c) współpracują z Gminną Komisją,
 - d) dyżury w w/w punktach pełni psycholog, zgodnie z harmonogramem,
(Odp.: Pełnomocnik, Psycholog, Gminna Komisja).
- 3) Rozpowszechnianie informacji w miejscach publicznych na temat uzależnień i możliwości otrzymania pomocy w sytuacji zagrożenia zdrowia czy życia uzależnionego i jego rodziny, (Odp.: Pełnomocnik, Gminna Komisja, Psycholog).
- 4) Kierowanie na leczenie do placówek odwykowych osób uzależnionych w ramach oddziaływań Gminnych Punktów Informacyjno – Konsultacyjnych, we współpracy z Gminną Komisją, (Odp.: Psycholog, Gminna Komisja, Pełnomocnik).
- 5) Kierowanie podopiecznych Gminnej Komisji na badanie przez biegłych celem wydania umotywowanej opinii na okoliczność stopnia uzależnienia od alkoholu i wskazania rodzaju zakładu leczenia uzależnień, (Odp.: Gminna Komisja, Psycholog).
- 6) Kierowanie wniosków do Sądu Rejonowego w związku z podejmowaniem spraw o nałożenie obowiązku leczenia uzależnień na podopiecznych Gminnej Komisji, (Odp.: Gminna Komisja).

2. Udzielenie rodzinom, w których występują problemy uzależnień, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.

- 1) Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie opiera się na następujących założeniach:
- a) interdyscyplinarnej współpracy specjalistów celem prowadzenia poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - b) współpracy w/w z Zespołem Interwencyjnym Gminnej Komisji, polegającej na wymianie informacji i podejmowaniu przewidzianych prawem kroków mających prowadzić do rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
 - c) współpracy z Gminnymi Punktami Informacyjno-Konsultacyjnymi, w ramach których odbywa się prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla ofiar przemocy oraz zajęć psychokorekcyjnych dla sprawców przemocy,

- d) współpracy z Powiatowym Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Pleszewie lub Centrum Interwencji Kryzysowej w Kaliszu, celem realizacji programu ochrony ofiar przemocy w rodzinie, (Odp. Zespół Interdyscyplinarny, Gminna Komisja, Pełnomocnik, Psycholog, Policja, POIK, CIK).
- 2) Udział w ogólnopolskiej kampanii przeciwko przemocy domowej:
 - a) promocja Niebieskiej Linii (bezpłatnego telefonu zaufania),
 - b) wywieszanie na tablicach informacyjnych materiałów profilaktycznych, (Odp.: Gminna Komisja).
- 3) Prowadzenie zajęć psychoedukacyjnych dla osób współuzależnionych (żon, matek alkoholików), (Odp.: Psycholog, Pełnomocnik),
- 4) Prowadzenie kontroli zabaw publicznych w zakresie zabezpieczenia ładu i porządku publicznego oraz zgodności zasad obrotu alkoholem ze stosownymi przepisami, (Odp.: Policja, Gminna Komisja).
- 3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień, w tym behawioralnych, w szczególności dla dzieci i młodzieży.**
- 1) Przekazywanie nieodpłatnie oraz udostępnienie do wypożyczenia książek, broszur i innych materiałów profilaktycznych Gminnej Bibliotece Publicznej, bibliotekom szkolnym, Niepublicznemu Zakładowi Opieki Zdrowotnej, sołectwom, parafiom, (Odp.: Pełnomocnik, w/w instytucje),
- 2) Wdrożenie do szkół programów profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży przez Zespół Profilaktyczny Gminnej Komisji, (Odp.: Zespół Profilaktyczny, Pełnomocnik),
- 3) Realizowanie na terenie szkół podstawowych programów profilaktycznych takich jak:
 - a) Wewnątrzszkolne Programy Wychowczo - Profilaktyczne; programy profilaktyki zintegrowanej,
 - b) Treningi, warsztaty, programy psychoprofilaktyczne,
 - c) Teatry i programy profilaktyki uzależnień i zagrożeń rozwojowych,
 - d) Ogólnopolskie kampanie profilaktyczne,

- e) Systematyczne realizowanie programów tak, aby obejmować nimi możliwie jak największą liczbę młodych, jak i wprowadzanie nowych programów w życie, (Odp.: Pełnomocnik, Zespół Profilaktyczny, dyrektorzy szkół).
- 4) Systematyczna kontrola przestrzegania zasad bezpieczeństwa porządku publicznego i obrotu alkoholem podczas zabaw publicznych, dyskotek, (Odp.: Policja).
- 5) Współpraca z regionalnymi mediami w ramach nagłaśniania wagi problemów związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień przez prowadzenie działalności informacyjno – edukacyjnej, (Odp.: Pełnomocnik, Gminna Komisja).
- 6) Prowadzenie dodatkowych pozaszkolnych zajęć sportowych dla uczniów i absolwentów, celem twórczego zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży, (Odp.: Pełnomocnik, dyrektorzy szkół, organizacje pozarządowe).
- 7) Zakup 7 - stanowiskowej licencji programu Cenzor-Edu filtrującego niepożądane treści internetowe dla Biblioteki Publicznej Gminy Gołuchów, (Odp.: Pełnomocnik, Informatyk UG, Dyrektor Biblioteki Publicznej).
- 8) Realizacja szkoleń prewencyjnych dla podmiotów gospodarczych prowadzących obrót napojami alkoholowymi, w zakresie zgodności prowadzenia w/w działalności z zapisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości, badanie dostępności sprzedaży alkoholu nieletnim. (Odp.: Pełnomocnik, Gminna Komisja).
- 9) Organizacja warsztatów tanecznych dla dzieci i młodzieży celem twórczego zagospodarowania ich czasu wolnego i rozwijania talentów, (Odp.: GCK „Zamek”, dyrektorzy szkół, Pełnomocnik).
- 10) Organizacja warsztatów wokalnno-muzycznych z elementami profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Gołuchów, (Odp.: GCK „Zamek”, Pełnomocnik).
- 11) Organizacja profilaktycznych warsztatów, szkoleń dla dzieci, młodzieży i osób dorosłych mających na celu podnoszenie ich samooceny, kształtowanie prozdrowotnych nawyków, rozwijanie zdolności i umiejętności mające na celu zapobieganie skutkom wykluczenia społecznego, depresji oraz uzależnieniom behawioralnym, (Odp.: GCK „Zamek”, dyrektorzy szkół, Biblioteka Publiczna Gminy Gołuchów, Pełnomocnik).

4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów uzależnień.

- 1) Współpraca z Pełnomocnikiem Wojewody Wielkopolskiego ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w zakresie organizowania programów profilaktycznych, kampanii edukacyjnych, itp., (Odp.: Pełnomocnik, Gminna Komisja).
- 2) Współpraca z Oddziałem Leczenia Uzależnień Szpitala Opieki Psychiatrycznej w Sokołowie – Oddział w Murowańcu w ramach detoksykacji i terapii osób uzależnionych z terenu naszej gminy, (Odp.: Psycholog, Gminna Komisja, Pełnomocnik).
- 3) Współpraca ze szkołami podstawowymi w zakresie wspierania realizacji Szkolnych Programów Wychowawczo-Profilaktycznych oraz letnich półkolonii dla dzieci i młodzieży z terenu gminy Gołuchów, (Odp.: dyrektorzy szkół, Pełnomocnik, GCK „Zamek”).
- 4) Współpraca z organizacjami pozarządowymi, Biblioteką Publiczną Gminy Gołuchów, Gołuchowskim Ośrodkiem Turystyki i Sportu oraz Gołuchowskim Centrum Kultury „Zamek” w ramach współorganizowania przedsięwzięć profilaktycznych na terenie gminy Gołuchów, m.in.: organizacji ferii zimowych, Gminnego Dnia Dziecka, zajęć sportowych i innych w ramach rozwijania talentów i prewencyjnego gospodarowania czasem wolnym wychowanków, (Odp.: Pełnomocnik, Dyr. GCK „Zamek”, Dyr. Biblioteki Publicznej, Prezesi stowarzyszeń).
- 5) Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Gołuchowie w zakresie przeciwdziałania problemom uzależnień i przemocy w rodzinie, (Odp.: GOPS, Gminna Komisja, Pełnomocnik).
- 6) Współpraca z Zespołem Interdyscyplinarnym w Gołuchowie w ramach rozwiązywania problemów uzależnień oraz przemocy w rodzinie. (Odp.: Gminna Komisja, Zespół Interdyscyplinarny, Psycholog).

VII. REALIZATORZY GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA TERENIE GMINY GOŁUCHÓW

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za prawidłową realizację Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na

terenie Gminy Gołuchów na rok 2022-2025 jest Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gołuchowie

Współrealizatorami programu będą m.in.:

1. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Gołuchowie,
2. Rada Gminy i Urząd Gminy w Gołuchowie,
3. Gminne Centrum Kultury „ZAMEK” w Gołuchowie,
4. Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gołuchowie,
5. organizacje pozarządowe, stowarzyszenia,
6. opieka zdrowotna,
7. Policja,
8. Poradnia Psychologiczna- Pedagogiczna w Pleszewie,
9. Szkoły z tereny Gminy Gołuchów,
10. związki wyznaniowe i organizacje kościelne,
11. sąd rodzinny.

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA I ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

Głównym źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy stanowią dochody gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze, zgodnie z art. 182 Ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz dodatkowo środki pozyskane z innych źródeł m. in. z dotacji celowych z budżetu państwa.

Zadania finansowane mogą być również z dotacji celowych, a także darowizn, zapisów i innych wpływów od osób prawnych i fizycznych, jak też środków pozyskanych z funduszy zewnętrznych: rządowych, pozarządowych, programów celowych.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na terenie Gminy Gołuchów będzie realizowany od 1 kwietnia 2022 roku do 31 grudnia 2025 roku. Środki finansowe na realizację Programu w każdym roku, będą corocznie zaplanowane w budżecie Gminy Gołuchów w roz. 85153 i 85154. Preliminarz wydatków będzie na bieżąco monitorowany i weryfikowany ze względu na zakres działań i wysokość środków finansowych przeznaczonych na ten cel.

Członkowie Komisji otrzymują wynagrodzenie za każde potwierdzone przez Przewodniczącego uczestnictwo w posiedzeniu Komisji w wysokości 60 zł. brutto. Realizacja poszczególnych zadań profilaktycznych odbywać się będzie w dotychczasowej formie zleceń.

IX. MONITORING I EWALUACJA

Monitoring Programu będzie prowadzony w celu potwierdzenia skuteczności działań wynikających z niniejszego Programu. Raport z realizacji zadań w danym roku będzie przedkładany Radzie Gminy w terminie do dnia 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy raport. Natomiast do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy raport będzie przesyłany w formie elektronicznej do KCPU.

X. PODSUMOWANIE

W Programie na lata 2022-2025 przewidziano kontynuację zadań realizowanych w latach wcześniejszych, jak również podjęcie nowych przedsięwzięć. Program ma na celu zdiagnozowanie problemów związanych z uzależnieniami, określenie celów i zadań zmierzających do zmiany struktury spożywania napojów alkoholowych i zażywania środków psychoaktywnych oraz sposobów ich realizacji. Uwzględniono przede wszystkim zadania związane z prowadzeniem profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień. Działania profilaktyczne kierowane są głównie do dzieci i młodzieży m.in. poprzez wspieranie placówek oświatowych i kulturalnych. Konkretna pomoc w walce z uzależnieniem kierowana będzie nadal do osób dorosłych i ich rodzin poprzez działalność Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Punktu Informacyjno – Konsultacyjnego dla osób uzależnionych i ich rodzin. W związku ze zmianami, należy też skupić szczególną uwagę na problemach natury behawioralnej, których jest coraz więcej we współczesnym świecie.

Zakres działań może być zweryfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczanych na ich realizację.

XI. SPIS WYKRESÓW

1. Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Gołuchów, którzy skorzystali z pomocy psychologicznej w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym w latach 2018 – 2021.....6
2. Wykres 2. Liczba konsultacji psychologicznych w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym z podziałem na przyczynę w latach 2018 – 2021.....7
3. Wykres 3. Liczba mieszkańców gminy Gołuchów, którym udzielono pomocy finansowej i w naturze z powodu alkoholizmu w latach 2017 – 2021.....8
4. Wykres 4. Struktura liczbowa mieszkańców Gminy Gołuchów w doświadczająca i stosująca przemoc domową w latach 2018 – 2021.....11